

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОБЛІК В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ”
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗА НАПРЯМОМ 6.030509 – «ОБЛІК І АУДИТ»

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

ЗМІСТ

1 Рекомендації щодо написання та оформлення контрольної роботи.....	3
2 Зміст навчальної дисципліни «Облік у зарубіжних країнах».....	8
3 Тематика контрольних робіт.....	13
4 Питання до іспиту.....	16
Список літератури.....	18

1 РЕКОМЕНДАЦІ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Теми контрольних робіт обираються згідно з двома останніми цифрами номера залікової книжки й узгоджуються з викладачем.

Студентам дозволяється виконувати контрольну роботу на іншу тему згідно з направленням їх практичної діяльності, але в цьому випадку обрана тема та план роботи повинні бути узгоджені з кафедрою.

Практичний матеріал, що використовується в роботі, повинен бути представлений у формі таблиць, схем, діаграм, графіків. Таким чином, представлений практичний матеріал повинен бути логічним продовженням викладених теоретичних положень, слугувати основою для відповідних висновків. Заголовки таблиць, графіків, діаграм повинні відображати основний зміст ілюстрованого матеріалу. В таблицях мають бути зазначені одиниці виміру, об'єкт і часовий простір дослідження, а в графіках – масштаб. Таблицям та графічному матеріалу рекомендується давати окрему нумерацію.

При написанні контрольної роботи не можна обмежуватись лише матеріалом підручника. Потрібно ознайомитись із законодавчими і нормативними актами з обраної теми, підібрати наукову літературу та ознайомитися з публікаціями в періодичних виданнях.

Контрольна робота повинна бути належним чином оформлена. На титульній сторінці необхідно вказати дисципліну, з якої виконана контрольна робота; факультет, курс, групу, прізвище та ініціали студента. У кінці роботи треба проставити дату виконання та особистий підпис студента.

Кожний варіант контрольної роботи містить теоретичне питання і ситуаційне завдання. Для успішного виконання контрольної роботи фінансової діяльності підприємств першочергове значення має не її надзвичайно великий обсяг (контрольна робота повинна мати не менше ніж 20 сторінок формату А4), а ті вузлові питання, логічне і послідовне висвітлення яких дозволяє більш повно розкрити тему.

План повинен містити не більше 3-4 питань. Складання плану – це індивідуальна творча справа, тема може бути представлена в різних варіантах плану, але в будь-якому випадку він повинен відобразити основний її зміст.

У тексті контрольної роботи питання плану повинні бути обов'язково виділені. Виклад матеріалу має бути з посиланнями на джерела використаної літератури (в квадратних дужках [...]), а також з чітким розмежуванням параграфів, що допомагає студентові розділити матеріал на логічні частини, бачити зв'язок між ними, не допустити повторів, краще засвоїти матеріал теми.

Список використаної літератури повинен містити не менше п'яти джерел.

Своєчасно виконану контрольну роботу студент здає на кафедру за десять днів до початку екзаменаційної сесії на перевірку. У разі негативної рецензії вона повертається на доопрацювання, після чого виконується повторно і знову подається на перевірку.

До здачі заліку (екзамену) з дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» студент допускається лише за умови зарахування та захисту контрольної роботи.

Оформити титульну сторінку необхідно згідно з додатком А.

Виконання контрольної роботи студентами, як складової частини навчального процесу, передбачено навчальними планами.

При виконанні контрольної роботи студент повинен розкрити теорію питання та навести практичні приклади з практики діяльності підприємства на ринку.

Завдання виконується в окремому зошиті, після перевірки роботи викладачем студент повинен її захищати.

Мета роботи – поглиблення знань щодо ринку, його інфраструктури та впливу на економічні процеси, розуміння технології біржових і комерційних операцій та отримання додаткових коштів за рахунок емісії акцій і облігацій.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та літературних джерел, які використав студент під час її виконання.

У вступі студент дає загальну характеристику питання, розкриває актуальність даної теми та ставить основні завдання, які будуть вирішені у контрольній роботі.

У першому питанні розглядається теоретичні аспекти поставленої проблеми.

У другому розділі розглядаються питання практичного застосування теоретичних положень бухгалтерського обліку та методики складання фінансової звітності з урахуванням світового досвіду.

У третьому питанні наводяться пропозиції щодо удосконалення організації обліку на підприємствах та шляхи впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні.

У висновках наводиться узагальнення питань, які розглядалися у роботі, підсумовуються результати виконаної роботи.

Обсяг роботи 20-25 сторінок друкованого тексту, або 25–30 сторінок рукописного. Робота має бути зброшурована і подана за 2 тижня до початку екзаменаційної сесії на кафедру обліку, аналізу і аудиту для перевірки викладачем, який веде цю дисципліну.

2 ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»

Тема 1 Формування та функціонування національних і міжнародних систем обліку

- 1.1 Роль обліку в системі управління, споживачі облікової інформації.
- 1.2 Порівняльна характеристика фінансового й господарського обліку в США і північноєвропейських країнах.
- 1.3 Загальні принципи і процедури обліку.
- 1.4 Напрями й форми гармонізації обліку.
- 1.5 Міжнародні організації зі стандартизації обліку.
- 1.6 Склад і загальна характеристика міжнародних стандартів обліку і директив Європейського співтовариства (ЄС).

Література: [2, с.12-28; 3, с.9-23; 6, с.7-29].

Тема 2 Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація в різних країнах

- 2.1 Призначення і зміст фінансової звітності.
- 2.2 Зміст, структура і форми бухгалтерського балансу.
- 2.3 Групування та оцінка статей балансу.
- 2.4 Звіт про прибутки та збитки, його зміст і формати.
- 2.5 Призначення й методика складання звіту про рух грошових коштів.

Література: [5, с.437-532; 3, с. 23-47].

Тема 3 Міжкраїнові особливості обліку грошових коштів та короткострокових фінансових інвестицій (ліквідних активів)

- 3.1 Склад грошових коштів і порядок їх відображення в балансі.
- 3.2 Банківські чекові рахунки, порядок їх відкриття.
- 3.3 Документальне оформлення операцій з рахунку та перевірка звіту (виписки) банку.

3.4 Порядок ведення касової книги та створення та використання фонду “дрібних сум”. Облік надлишків та нестач грошових коштів.

Література: [2, с.424-443].

Тема 4 Міжнародна специфіка обліку розрахунків з дебіторами

4.1 Класифікація та оцінка дебіторської заборгованості.

4.2 Методика розрахунку й обліку резерву із сумнівної заборгованості.

4.3 Особливості обліку реалізації товарів за кредитними картками.

4.4 Облік векселів до запитання.

4.5 Порядок розрахунків за векселями.

4.6 Облік отриманих векселів, не сплачених у встановлений термін.

Література: [2, с.366-377].

Тема 5 Зарубіжний досвід обліку товарно-матеріальних запасів

5.1 Склад запасів підприємства та система їх обліку.

5.2 Методика оцінки запасів, їх порівняльна характеристика.

5.3 Облік переміщення запасів у системі розрахунків.

5.4 Порядок проведення інвентаризації запасів.

5.5 Переоцінка матеріальних запасів при складанні балансу.

Література: [2, с.334-350].

Тема 6 Особливості обліку довгострокових активів на підприємствах зарубіжних країн

6.1 Класифікація, оцінка й облік придбання основних засобів.

6.2 Методи розрахунку й обліку амортизації.

6.3 Прискорена амортизація для потреб оподаткування.

6.4 Облік списання і реалізації основних засобів.

6.5 Облік модернізації й ремонту основних засобів.

6.6 Суть нематеріальних активів, їх класифікація й оцінка.

6.7 Методи обліку ділової репутації фірми.

6.8 Облік прав використання майна.

Література: [2, с.296-333; 3, с.152-189].

Тема 7 Облік фінансових інвестицій і консолідована звітність у міжнародному бізнесі

7.1 Види інвестицій і порядок їх оцінки.

7.2. Облік інвестицій в облігації і порядок амортизації премії та дисконту за придбаними облігаціями.

7.3. Облік інвестицій в акції та порядок їх переоцінки.

7.4. Облік інвестицій в асоційовані компанії.

7.5. Призначення, склад та порядок подання консолідованої фінансової звітності.

7.6. Принципи та процедури консолідації фінансових звітів.

Література: [2, с.509-521].

Тема 8 Облік короткострокових зобов'язань та його міжкраїнові відмінності

8.1 Види короткострокових зобов'язань і порядок їх оцінки.

8.2 Облік рахунків і короткострокових векселів до сплати.

8.3 Облік зобов'язань із заробітної плати.

8.4 Порядок нарахування заробітної плати і види утримань.

8.5 Видача заробітної плати та аналітичний облік.

8.6 Синтетичний облік розрахунків з оплати праці.

8.7 Облік розрахункової та потенційної заборгованості.

Література: [2, с.378-395].

Тема 9 Зарубіжна практика обліку довгострокових зобов'язань

9.1 Зміст і оцінка довгострокових зобов'язань.

9.2 Облік довгострокових векселів до сплати.

9.3 Види облігацій та порядок їх випуску.

9.4 Методика розрахунку ринкової ціни облігацій.

9.5 Облік фонду погашення облігацій.

9.6 Облік довгострокових орендних зобов'язань.

9.7 Методика розрахунку лізингових платежів.

9.8 Облік іпотечного кредиту і зобов'язань з пенсійних виплат.

Література: [2, с.395-413].

Тема 10 Облік доходів, витрат і фінансових результатів

10.1 Класифікація витрат і доходів за елементами і видами діяльності.

10.2 Система рахунків для обліку доходів, витрат і фінансових результатів.

10.3 Поточний облік доходів і витрат.

10.4 Регулювання і списання доходів і витрат у кінці звітного періоду і порівняльна характеристика.

10.5 Облік доходів, витрат і фінансових результатів англосакської та французької системи обліку фінансових результатів.

Література: [2, с.414-437, 8, с.69-77].

Тема 11 Облік власного капіталу і розподілу прибутку в зарубіжних корпораціях та партнерствах

7.1 Облік формування капіталу товариств.

7.2 Облік додаткових інвестицій і вилучення капіталу.

7.3 Порядок розподілу прибутку між партнерами.

7.4 Порядок утворення корпорацій, облік та оцінка випущених акцій.

7.5 Розрахунок і сплата податку на прибуток корпорацій.

7.5 Облік розподілу чистого прибутку корпорацій, оголошення і сплата дивідендів.

Література: [5, с.286-296].

Тема 12 Управлінський облік в зарубіжних країнах

10.1 Мета і функції управлінського обліку.

10.2 Система рахунків управлінського обліку.

10.3 Класифікація затрат і доходів.

10.4 Бюджетне планування і контроль.

10.5 Облік і контроль матеріальних витрат.

10.6 Облік і контроль затрат на оплату праці.

10.7 Облік і розподіл виробничих накладних витрат.

Література: [6, с.126-166].

3 ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Тема 1 Організаційно-правові форми господарської діяльності, їх характеристика і вплив на методика та організацію обліку

1. Фактори впливу на побудову національних систем обліку.
2. Класифікація національних систем обліку.
3. Система регламентації обліку на національному рівні.
4. Концептуальні основи бухгалтерського обліку.

Література: [3, с.237-532; 5, с. 123-147].

Тема 2 Принципи формування облікової політики в практиці зарубіжного обліку

1. Загальні положення.
2. Формування облікової політики.
3. Розкриття облікової політики.
4. Зміни облікової політики.

Література: [3, с.437-532; 5 с. 23-147].

Тема 3 Особливості обліку власного капіталу

1. Сутність та класифікація власного капіталу.
2. Розкриття інформації щодо обліку власного капіталу.
3. Звіт про зміни у власному капіталі.

Література: [3 с.437-532; 5 с. 23-147].

Тема 4 Розробка та впровадження МСБО

1. Мета та шляхи гармонізації фінансової звітності.
2. Організація діяльності КМСБО.
3. Процес розробки МСБО.
4. Статус МСБО та їх застосування.

Література: [3 с.437-532; 5 с. 23-147].

Тема 5 Види обліку. Фінансовий і управлінський бухгалтерський облік

1. Види обліку.
2. Суть та поняття фінансового обліку.
3. Основні елементи обліково-аналітичної системи фінансового обліку.
4. Різниця між фінансовим та управлінським обліком.

Література: [3 с.437-532; 5 с. 23-147].

Тема 6 Методи і техніка бухгалтерського обліку

1. Обліковий процес.
2. Бухгалтерські рахунки та їх класифікація.
3. Загальні принципи побудови планів рахунків.
4. Характеристика та особливості побудови планів рахунків.

Література: [3 с.437-532; 5 с. 23-147].

Тема 7 Облік основних засобів

- 1.Класифікація, оцінка та облік придбання основних засобів.
- 2.Методи розробки й обліку амортизації.
- 3.Облік списання та реалізації основних засобів.
- 4.Прискорена амортизація для потреб оподаткування.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 8 Облік нематеріальних активів

- 1.Суть нематеріальних активів їх класифікація та оцінка.
- 2.Методи обліку ділової репутації фірми.
- 3.Облік прав використання майна.
- 4.Облік амортизації нематеріальних активів.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 9 Особливості обліку доходів та витрат

- 1.Визначення та оцінка доходів та витрат згідно з МСБО.

- 2.Класифікація витрат і доходів за елементами і видами діяльності.
- 3.Система рахунків для обліку доходів і витрат.
- 4.Особливості обліку фінансових результатів в різних країнах.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 10 Облік інвестицій у цінні папери

- 1.Види інвестицій і порядок їх оцінки.
- 2.Облік інвестицій в облігації.
- 3.Порядок переоцінки портфеля інвестицій в акції.
- 4.Облік інвестицій в дочірні компанії і методи консолідації.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 11 Облік короткострокових зобов'язань

- 1.Облік рахунків і короткострокових векселів до сплати.
- 2.Облік зобов'язань із заробітної плати.
- 3.Порядок нарахування заробітної плати і види утримань.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 12 Облік довгострокових зобов'язань

- 1.Облік довгострокових векселів до сплати.
- 2.Облік довгострокових орендних зобов'язань.
- 3.Облік іпотечного кредиту і зобов'язань з пенсійних виплат.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 13 Види облігацій та їх облік

- 1.Види облігацій та порядок їх випуску.
- 2.Облік випущених облігацій.
- 3.Способи амортизації дисконту і премії за випущеними облігаціями.
- 4.Облік фонду погашення облігацій.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 14 Основи управлінського обліку

1. Мета і функції управлінського обліку.
2. Система рахунків управлінського обліку.
3. Бюджетне планування і контроль.
4. Облік і розподіл виробничих накладних затрат.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 15 Облік виробничих витрат і калькулювання собівартості

1. Система обліку повних затрат; показний і попроцесний методи.
2. Система обліку й калькулювання змінних витрат (директ-костинг).
3. Аналіз залежності обсягу реалізації, прибутку й собівартості.
4. Система калькулювання затрат на базі виробничої діяльності.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 16 Організація обліку за центрами відповідальності

1. Критерії виділення центрів відповідальності й підготовка їх бюджетів.
2. Облік витрат і доходів за центрами відповідальності.
3. Складання звітів про виконання бюджету й аналіз виявлення відхилень.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 17 Організація обліку за сегментами діяльності

1. Визначення сегментів та їх види.
2. Зміст звітності сегментів та її використання в управлінні.
3. Методи обрахування трансфертних цін.
4. Відображення трансфертних операцій у системі рахунків.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 18 Облік грошових коштів та операцій в іноземній валюті

1. Облік грошових коштів.

2. Операції в іноземній валюті та фінансові звіти закордонних господарських одиниць відповідно до МСБО.

3. Облік операцій в іноземній валюті в інших країнах.

4. Вимоги до розкриття інформації щодо обліку коштів.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 19 Облік дебіторської заборгованості

1. Визначення дебіторської заборгованості.

2. Класифікація дебіторської заборгованості.

3. Облік наданих знижок і повернення проданих товарів.

4. Методика розрахунку й обліку резерву із сумнівної заборгованості.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 20 Особливості обліку зобов'язань

1. Поняття, класифікація та оцінка зобов'язань.

2. Забезпечені та непередбачені зобов'язання.

3. Рефінансування зобов'язань.

4. Облік заробітної плати.

Література: [5 с.437-532, 3 с. 23-147]

Тема 21: Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація

1. Призначення і зміст фінансової звітності.

2. Групування та оцінка статей балансу.

3. Звіт про прибутки та збитки, його зміст і формати.

4. Призначення й методика складання звіту про рух грошових коштів.

4 ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Який зв'язок існує між національними та міжнародними стандартами?
2. Етапи розробки стандартів з обліку в США.
3. Облікова політика підприємства. Які фактори впливають на її формування?
4. Особливості організації бухгалтерського обліку у Франції.
5. Які види кваліфікацій облікових працівників існують у Німеччині?
6. Назвіть етапи стандартизації у чому полягає її проблемність?
7. Призначення Директив ЕС.
8. Порівняння підходів щодо класифікації рахунків у різних країнах і в Україні.
9. Класифікація рахунків у Франції.
10. Національний план рахунків та особливості їх побудови в різних країнах.
11. Структура плану рахунків Польщі.
12. Особливості побудови плану рахунків Франції та Німеччини, їх порівняння.
13. Принципи побудови планів рахунків країн англо-американської облікової системи.
14. Чим відрізняється поняття власного капіталу в Україні від інших країн?
15. Складові елементи власного капіталу підприємства в США?
16. Які типи резервів можуть утворюватися на підприємствах Франції?
17. Особливості відображення амортизації в різних країнах.
18. Склад необоротних активів у Чехії, Польщі, Франції.
19. Особливості оцінки основних засобів у різних країнах світу.
20. Яким чином здійснюється переоцінка в різних країнах? Порівняйте з Україною.
21. Що відносять до нематеріальних активів у США, Франції, Німеччині?
22. Оцінка довгострокових інвестицій згідно з МСБО? Порівняйте із США.
23. Проаналізуйте поняття кредиторської заборгованості у різних країнах.
24. Порівняйте складові короткострокових зобов'язань у різних країнах.
25. Основні відмінності щодо обліку пенсійних зобов'язань у різних країнах.
26. Порівняти визначення “доходів” та “витрат” у різних країнах.
27. Особливості визначення фінансових результатів у США.

28. Схема розрахунку фінансових результатів діяльності підприємства у Франції.
29. База оподаткування прибутку підприємств у Швейцарії.
30. За якими групами в бухгалтерському обліку класифікуються визнані доходи від звичайної діяльності згідно із ПБО 9 Росії?
31. Форми звітності підприємства відповідно до МСБО.
32. Яка будова активу балансу в різних країнах.
33. Варіанти подання звітності французькими організаціями.
34. Які основні типи балансу існують у Франції? Скільки їх?
35. Особливості побудови пасиву балансу в різних країнах.
36. Форми звіту про прибутки та збитки?
37. Особливості складання звіту про прибутки та збитки в США.
38. Особливості звіту про прибутки та збитки в Німеччині та Франції.
39. Принципи складання звіту про прибутки та збитки в Росії та Україні.
40. Класифікація потоків руху грошових коштів у різних країнах.
41. Методика складання звіту про рух грошових коштів відповідно до МСБО.
42. Призначення звіту про зміни у власному капіталі.
43. Основні положення, що повинні висвітлюватися в примітках до фінансової звітності в Польщі.
44. Мета складання консолідованої звітності.
45. Консолідація та порядок її проведення у різних країнах.
46. Склад та характеристика консолідованої звітності в зарубіжних країнах.
47. Мета та методи аналізу фінансової звітності компанії.
48. Методика аналізу грошових потоків фірми.
49. Мета і функції управлінського обліку.
50. Системи обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості.
51. Організація обліку за центрами відповідальності й сегментах діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Андросов А. М. Бухгалтерский учет и отчетность в России: практическое руководство с документами и комментариями. – М.: АО «МЕНАТЕП – ИНФОРМ», 1994 – 576 с.
2. Бутинець Ф. Ф., Горецька Л. Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів зі спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 544 с.
3. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: Практичний посібник. – К.: Лібра, 2001. – 840 с.
4. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: Учебн. пособие для вузов / Пер. с англ. под ред. Н. Д. Эриашвили; Предисловие проф. П. С. Безруких. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 783 с.
5. Нидлз Б. и др. Принципы бухгалтерского учета / Пер. с англ.; Под ред. Я. В. Соколова; 2-е изд., стереотип. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 496 с.
6. Панков Д. А. Бухгалтерский учет и анализ в зарубежных странах: Учеб. пособие. – Мн.: ИП «Экоперспектива», 1998 – 238 с.
7. Ришар Ж. Бухгалтерский учет: теория и практика: Пер. с фр./ Под ред. Я. В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 160 с.
8. Соколов Я. В., Семенова М. В. Бухгалтерский учет во Франции. // Бухгалтерский учет. – 2000. - №5. – С.69-77.
9. Хонгрэн Ч. Т., Фостер Дж. Бухгалтерский учет: управленческий аспект: Пер.с англ./ Под ред. Я. В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 416 с.
10. Чедвик Л. Основы финансового учета / Пер. с англ. Под ред. В. А. Микрюкова. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 252 с.
11. Чижевська Л. В. Теорія бухгалтерського обліку: Тести для самопідготовки та складання іспитів / За ред. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 1998. – 280 с.